

(i) Printed Pages : 8

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	0	4	1	9
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	2
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 2nd Semester
(2056)**

GEOGRAPHY

Paper : Geomorphology (In all Mediums)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :- (1) Attempt **five** questions in all. Question Number **1** is compulsory. Attempt **four** other questions, selecting **one** from each of the remaining four Units. Special credit will be given to suitable use of maps and diagrams in all questions. Use of unmarked stencils and colours is allowed.

(2) For USOL/Reappear/improvement candidates who have not been assessed earlier for Internal Assessment, the question paper in their case shall be of maximum marks allotted to the paper concerned.

1. Attempt any **ten** questions with answers in about **25** words each :

(a) Panplain

(b) Trio of Davis

- (c) Diastrophic forces
- (d) Exogenetic forces
- (e) Horst
- (f) Dormant volcanoes
- (g) Crater lake
- (h) Symmetrical fold
- (i) Anticline
- (j) Nested cone
- (k) Ventifacts
- (l) Mushroom rock/Gara
- (m) Attrition
- (n) Seif
- (o) Morains 10×2=20

UNIT—I

2. Define Geomorphology. Discuss its nature and applications. 2+2+6=10
3. Give a brief account of factors controlling landform development. 10

UNIT—II

4. Briefly describe the forces affecting the earth's surface and discuss the landforms formed by endogenetic forces. 3+7=10
5. What are Earthquakes? Discuss the causes, effects and distribution of Earthquakes. 1+2+3+4=10

UNIT—III

6. What is Mass wasting? Explain various types of mass wasting. 2+8=10
7. What is Weathering? Describe its types and agents. 2+8=10

UNIT—IV

8. As an agent of gradation explain the work and landforms produced by River or running water. 4+6=10
9. Describe in detail the erosional and depositional landforms produced by Glaciers. 5+5=10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। शेष चार यूनिटों से प्रत्येक में से एक प्रश्न चुनकर चार अन्य प्रश्नों का उत्तर दें। सभी प्रश्नों में मानचित्रों और आरेखों के उचित उपयोग के लिए विशेष अंक दिए जाएंगे। बिना निशान वाले स्टेंसिल और रंगों के उपयोग की अनुमति है।

(2) यूएसओएल/पुनः परीक्षा/सुधार परीक्षा देने वाले उम्मीदवारों के लिए, जिनका आंतरिक मूल्यांकन पहले नहीं किया गया है, उनके मामले में प्रश्न पत्र संबंधित प्रश्न पत्र के लिए आवंटित अधिकतम अंकों का होगा।

1. किन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर लगभग 25 शब्दों में दीजिए :
- (a) समतल मैदान
- (b) डेविस के त्रिकूट

- (c) डायस्ट्रोफिक बल
- (d) बाह्यजनन बल
- (e) भ्रंशोत्थ
- (f) निष्क्रिय ज्वालामुखी
- (g) क्रेटर झील
- (h) सममितीय वलन
- (i) अपनति
- (j) निलय शंकु
- (k) वेंटिफैक्ट्स
- (l) मशरूम रॉक/गारा
- (m) अपघर्षण
- (n) सीफ
- (o) हिमोढ।

10×2=20

यूनिट-I

2. भू-आकृतिविज्ञान को परिभाषित कीजिए। इसकी प्रकृति और अनुप्रयोगों पर चर्चा कीजिए। 2+2+6=10
3. भू-आकृति निर्माण को नियंत्रित करने वाले कारकों का संक्षिप्त विवरण दीजिए। 10

यूनिट-II

4. पृथ्वी की सतह को प्रभावित करने वाले बलों का संक्षेप में वर्णन कीजिए और अंतर्जात बलों द्वारा निर्मित भू-आकृतियों पर चर्चा कीजिए। 3+7=10
5. भूकंप क्या हैं? भूकंप के कारणों, प्रभावों और वितरण पर चर्चा कीजिए। 1+2+3+4=10

यूनिट-III

6. भूस्खलन क्या है? भूस्खलन के विभिन्न प्रकारों की व्याख्या कीजिए। 2+8=10
7. अपक्षय क्या है? इसके प्रकारों और कारकों का वर्णन कीजिए। 2+8=10

यूनिट-IV

8. क्रमिक परिवर्तन के एक कारक के रूप में नदी या बहते पानी द्वारा निर्मित भू-आकृतियों और उनके कार्य की व्याख्या कीजिए। 4+6=10
9. हिमनदों द्वारा निर्मित अपरदन और निक्षेपण भू-आकृतियों का विस्तारपूर्वक वर्णन कीजिए। 5+5=10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਸਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

(2) USOL/Reappears/ਸੁਧਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1. ਕੋਈ ਵੀ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

- (a) ਪੈਨੇਪਲੇਨ
- (b) ਡੇਵਿਸ ਦੇ ਤ੍ਰਿਕੂਟ
- (c) ਡਾਇਸਟ੍ਰੋਫਿਕ ਬਲ
- (d) ਐਕਸੋਜੈਨੇਟਿਕ ਬਲ
- (e) ਹੋਰਸਟ
- (f) ਸੁਸਤ ਜੁਆਲਾਮੁਖੀ
- (g) ਕ੍ਰੇਟਰ ਝੀਲ
- (h) ਸਮਮਿਤੀ ਫੋਲਡ

- (i) ਐਂਟੀਕਲਾਈਨ
- (j) ਨੋਸਟਡ ਕੋਨ
- (k) ਵੈਂਟੀਫੈਕਟ
- (l) ਮਸ਼ਰੂਮ ਰਾੱਕ/ਗਾਰਾ
- (m) ਐਟ੍ਰੀਸ਼ਨ
- (n) ਸੀਫ
- (o) ਮੋਰੇਨਜ਼।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਭੂ-ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2+2+6=10
3. ਭੂਮੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।
10

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਐਂਡੋਜੈਨੇਟਿਕ ਤਾਕਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭੂਮੀ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3+7=10
5. ਭੂਚਾਲ ਕੀ ਹਨ ? ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
1+2+3+4=10

ਯੂਨਿਟ-III

6. Mass wasting ਕੀ ਹੈ? Mass wasting ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 2+8=10
7. Weathering ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 2+8=10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਦੀ ਜਾਂ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4+6=10
9. ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਟਾਅ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੂਮੀ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5+5=10